

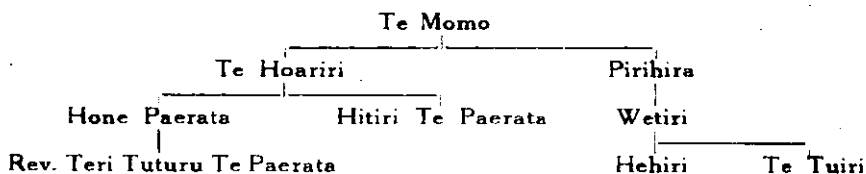
41.—HE TANGI MO TE MOMO-O-IRAWARU.

Na KARANGI. (Ngati-Tuwharetoa.)

Na Te Taite Te Tomo i whakamarama.

Ko Te Momo no Ngati-Tuwharetoa, no te taha hauauru o te moana o Taupo, no Titiraupenga, no te takiwa ki Hurakia. He tuahine keke nona a Karangi, he wahine rangatira, nana i tito te tangi nei mo te matenga o Te Momo ki Kahotea, e tata ana ki Te Roto-a-Tara, Heretaunga. No te wa tenei o nga pakanga nunui ki roto o Heretaunga, i eke ai a Ngati-Tuwharetoa, a Ngati-Raukawa, a Waikato, a Ngati-Maru, a Ngati-Maniapoto, a Ngati-Paoa, a Nga-Puhi, a Ngati-Whatua; ka hinga nga parekura nunui ki roto o Heretaunga, o Wairarapa. Ko te Roto-a-Tara tena, ko Te Aratipi, ko Maungawharau, ko Te Kaupapa, ko Te Pakake. Ka heke nga morehu ki Nukutaurua. I hokia mai e Pareihe, e Nuku-pewapewa i Nukutaurua, ko Te Wera ratau ko tana ope o Nga-Puhi nga kai-awhina. E noho ana a Te Whatanui, a Ngati-Raukawa, a Ngati-Tuwharetoa i te motu i Te Roto-a-Tara, e kiia nei ko Te Awarua-o-Porirua, i reira hoki te pa. Ka tutaki nga taua ki Kahotea; ka mate ki reira a Te Momo, na Peketahi o Nga-Puhi i patu.

I ea ano te mate o Te Momo i muri mai. Na Ngati-Tuwharetoa i patu a Peketahi ki Waipatiki, kei te hiwi i raro atu o Tangoio.

(Ref: M. 179, J. 9/136. J. 25/35, Wars 284-306. Tr. 48/434.)

Tera te whetu kamokamo ana mai:
 Ka tangi te whaitiri, ka rapa te uira,
 Te tohu o Hoturoa¹ i maunu atu ai.

Kaitoa, kia mate! Nau i rere mua;
 He waewae tapeka ki te ara ripeka,
 He pukainga² pakake ki te Roto-a-Tara³.

Ma wai e huaki te umu ki Kahotea⁴ ra?
 Ma Te Rauparaha⁵, ma Toheapare⁶ ra,
 Mana e tamoe te awa kei Ahuriri⁷.

Kia riro ana mai taku kai, ko Te Wera⁸.
 Me horomata tonu te roro o Pareihe,⁹
 Hei poupou ake mo roto i au.

Iri mai, e pa, i runga te turuturu!
 To-uru¹⁰ mahora ka pua e te tai,
 To kiri rauwhero ka whara kei muri.